

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494, tālr. 66016740, e-pasts pasts@varam.gov.lv, www.varam.gov.lv

Rīgā, 20.11.2025. Nr. 133/2025

Latvijas vides aizsardzības fonda padomes sēdes

/lēmumu pieņemšana nesasaucot sēdi klātienē/

PROTOKOLS

Nr. 11-25

2025. gada 14.novembris

Sēdē ar balsstiesībām piedalās (lēmumprojekts (*Pielikums Nr.1*) nosūtīts):

Fonda padomes locekļi: Raimonds Čudars, Edvīns Balševics, Rudīte Vesere, Gints Kaminskis, Viesturs Ķerus, Iveta Šteinberga, Lāsma Āboliņa

Sēdē piedalās:

Fonda Konsultatīvās padomes pārstāvis: *Jānis Rudzītis*

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Ministra biroja vadītāja - ministra padomniece: *Dace Šēle*

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Latvijas vides aizsardzības fonda dabas aizsardzības pasākumu un projektu administrēšanas funkciju izpildītāju pārstāvji: *Sandis Cakuls, Imants Klāvs un Arvīds Vanags*

Klimata un enerģētikas ministrijas Latvijas vides aizsardzības fonda vides aizsardzības pasākumu un projektu administrēšanas funkciju izpildītāju pārstāvji: *Jānis Gorbunovs, Solvita Degaine un Sarmīte Pastere*

Sēdes darba kārtība:

1. Par līdzekļu piešķiršanu no VARAM budžeta apakšprogrammas 21.02.00 "Vides aizsardzības projekti" līdzekļiem kompensāciju izmaksai par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem un par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās (lēmums par finansējuma piešķiršanu 2025. gadam)

Atbildi / viedokli par lēmuma projektu izteica (*Pielikums Nr.2*):

Raimonds Čudars, Edvīns Balševics, Gints Kaminskis, Viesturs Ķerus, Iveta Šteinberga, Lāsma Āboliņa, Rudīte Vesere

Sēdi protokolē / apkopojumu veic – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija kā Latvijas vides aizsardzības fonda dabas aizsardzības pasākumu un projektu administrēšanas funkciju izpildītājs Investīciju uzraudzības departamenta direktora vietnieks Arvīds Vanags

§ 1

Par līdzekļu piešķiršanu no VARAM budžeta apakšprogrammas 21.02.00 “Vides aizsardzības projekti” līdzekļiem kompensāciju izmaksai par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem un par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās (lēmums par finansējuma piešķiršanu 2025. gadam, skatīt šī jautājuma 3. punktu).

Par jautājumu ziņo: Arvīds Vanags

Par jautājumu izsakās:

Raimonds Čudars – Atbalstu

Edvins Balševics – Atbalstu, piedāvājot precizēt 1.5. un 3. punktu, ietverot atsauci uz pārdali starp konkrētām budžeta apakšprogrammām

Iveta Šteinberga – Atbalstu

Rudīte Vesere – Atbalstu

Viesturs Ķerus – Atbalstu, uzsverot, ka atbalsts sniegts par pārdali 2025. gadā līdzekļu atlikuma rezultātā

Lāsma Āboliņa - Atbalstu

Gints Kaminskis – Atbalstu

Lēmums pieņemts: Atbalstīt

1. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) informē, ka:
  - 1.1. 2025. gada 30. oktobrī Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP) iesniedza VARAM iesniegumu “Par līdzekļu pieprasījumu kompensāciju izmaksai” (*Pielikums Nr. 3, datne: Pielikums Nr. 3 - Par līdzekļu pieprasījumu kompensāciju izmaksai 2025.gadā*):
    - 1.1.1. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 2.4. apakšpunktu DAP kompetencē ir kompensāciju izmaksu administrēšana par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos (turpmāk abas kopā – aizsargājamās teritorijas), kā arī zaudējumu atlīdzības izmaksu administrēšana par īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku (turpmāk abas kopā – aizsargājamās sugas) nodarītajiem būtiskiem postījumiem.
    - 1.1.2. DAP nodrošina kompensāciju izmaksu:
      - par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likumam un Ministru kabineta 2021. gada 18. februāra noteikumiem Nr. 114 “Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 114);
      - par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās atbilstoši likumam “Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās” un Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumiem Nr. 891 „Noteikumi par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, par kuriem pienākas kompensācija, tās izmaksas nosacījumiem, kārtību un apmēru” (turpmāk – Noteikumi Nr. 891).
  - 1.2. Abu iepriekš minēto kompensāciju izmaksai 2025. gadā DAP bija pieejami līdzekļi 819 604 EUR apmērā apakšprogrammā 24.08.00 “Nacionālo parku darbības nodrošināšana”.
  - 1.3. Izskatot kompensāciju pieteikumus un pieņemot lēmumus par kompensāciju izmaksu, DAP ir jāveic pretendentiem normatīvajos aktos noteikto nosacījumu izpildes un atbilstības izvērtējums. Proti, Noteikumos Nr. 114 kā viens no nosacījumiem uzņēmumiem akvakultūras nozarē ir noteikts, – ja uzņēmums piedalās Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) administrētajā atbalsta pasākumā “Akvakultūra, kas nodrošina vides pakalpojumus”, DAP pieteikumu var izskatīt vienīgi pēc noteikumos noteiktās informācijas saņemšanas no LAD. 2024. gadā LAD neiesniedza DAP pieprasīto

- informāciju par visiem zivsaimniecības uzņēmumiem, kuri bija pieteikušies kompensācijas saņemšanai. Līdz ar to DAP 2024. gadā nevarēja izvērtēt visus saņemtos pieteikumus un pieņemt lēmumus par kompensācijas izmaksu. Attiecīgi DAP pieņēma lēmumus un izmaksāja kompensācijas akvakultūras nozares uzņēmumiem 2025. gada 1. ceturksnī par 2024. gadā nodarītajiem postījumiem akvakultūrai.
- 1.4. DAP 2025. gadā līdz šim brīdim ir izmaksājusi kompensācijas **819 215,29 EUR apmērā, kas sastāda 99,95% apguvi** no kompensāciju izmaksai piešķirtā finansējuma. Līdz šim brīdim DAP ir pieņēmusi 28 lēmumus par kompensācijas piešķiršanu, kuru apmaksai **DAP budžetā nepietiek līdzekļu 102 657,68 EUR apmērā.**
  - 1.5. Atbilstoši Noteikumiem Nr.114 par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem augkopībai var pieteikties arī rudens migrācijas sezonā. Rudens sezonā biežāki ir arī aizsargājamo sugu nodarītie postījumi biškopībai vai lopkopībai.
  - 1.6. Līdz ar to finanšu līdzekļu pieejamību ir nepieciešams nodrošināt ne tikai jau pieņemto kompensāciju lēmumu apmaksai, bet arī jaunu kompensācijas pieteikumu apmaksai augkopības, biškopības un lopkopības nozarē. Ņemot vērā iepriekš minēto, DAP lūdz 2025. gada budžetā apakšprogrammā 24.08.00 “Nacionālo parku darbības nodrošināšana” **piešķirt papildu līdzekļus 136 000,00 EUR apmērā kompensāciju izmaksai.**
2. Atbilstoši Latvijas vides aizsardzības fonda (turpmāk – Fonds) likumam (turpmāk – Fonda likums) un Latvijas vides aizsardzības fonda nolikumam (turpmāk – Fonda nolikums):
    - 2.1. Fonda likuma 4. pants nosaka, ka Fonda līdzekļi tiek izlietoti tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību – tostarp cilvēku veselības aizsardzību, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, dabas resursu atjaunošanu u.c. Tādējādi kompensācijas par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem var tikt uzskatītas par pasākumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nodrošināšanai, jo tās ir mehānisms, kas ļauj sabalansēt cilvēka saimniecisko darbību ar aizsargājamo sugu aizsardzību.
    - 2.2. Fonda nolikuma 4. pants paplašina Fonda iespējamo līdzekļu izmantošanas jomu, proti, tie var tikt izmantoti finansējuma piešķiršanai:
      - vides aizsardzības pasākumu un projektu īstenošana, kas saistīta ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību;
      - vides un dabas resursu izpēte, novērtēšana un atjaunošana;
      - cilvēku veselības aizsardzība un kontrole;
      - vides aizsardzības iestāžu veikspējas stiprināšana;
      - palīdzības sniegšana citām valstīm vai institūcijām vides aizsardzības problēmu risināšanā.
    - 2.3. Kompensāciju izmaksas administrēšana (saskaņā ar DAP nolikumu un MK noteikumiem Nr. 114 un Nr. 891) ir institucionāls mehānisms vides politikas īstenošanai, kas tieši saistīts ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas mērķiem. Tātad, lai arī kompensāciju izmaksas nav klasificējamās kā “projekti” šaurā nozīmē, tās ir valsts vides politikas pasākumu sastāvdaļa, un Fonda padome var izvērtēt to finansēšanu kā mērķtiecīgu līdzekļu izlietošanu vides aizsardzības pasākumiem.
    - 2.4. Atbilstoši Fonda likuma 6. panta otrās daļas 1. punktam Fonda padome ir atbildīga par līdzekļu mērķtiecīgu un efektīvu pārvaldīšanu un sadali vides aizsardzības pasākumiem un projektiem. Tādējādi Fonda padome var pieņemt lēmumu par līdzekļu pārdali uz apakšprogrammu (24.08.00 “Nacionālo parku darbības nodrošināšana”), kas nodrošina DAP funkcijas bioloģiskās daudzveidības aizsardzības jomā, ja šī pārdale ir pamatota ar:
      - a) viegli pierādāmu saikni ar vides aizsardzības mērķiem (aizsargājamo sugu aizsardzību);
      - b) esošo normatīvo aktu pienākumu izpildi (MK noteikumi Nr. 114 un Nr. 891);
      - c) faktu, ka šīs izmaksas ir tieši saistītas ar vides aizsardzības politikas īstenošanu un sabiedrības interešu aizsardzību.
    - 2.5. Fonda padomes 2025. gada 7. marta sēdē (Protokols Nr.2-25) VARAM kā Fonda funkciju izpildītājs Fonda padomei sniedza informācija par 2025. gadā dabas jomai pieejamajiem Fonda līdzekļiem stratēģisko virzienu griezumā, kur tika ietverta informācija par

2025. gada Fonda līdzekļu atlikumu - 438 949,67 EUR apmērā. Ņemot vērā 2025. gada Fonda ietvaros izsludināto konkursu rezultātus un plānoto aktivitāšu uzsākšanas datuma pārcelšanu uz 2026. gadu, veidojas Fonda līdzekļu ietaupījums 420 319,00 EUR apmērā, ko ir iespējams novirzīt pasākumiem, kuri netika plānoti īstenošanai 2025. gadā Latvijas vides aizsardzības fonda darbības programmā 2025. – 2026. gadam (dabas jomai), proti, 2025. gada 30. oktobrī no DAP saņemtajam pieprasījumam līdzekļu pārdalei kompensāciju izmaksu segšanai.

3. Ņemot vērā, ka kompensāciju izmaksas par aizsargājamo sugu nodarītajiem postījumiem un par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās ir neatņemama bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas politikas sastāvdaļa, **Fonda padome**, lai nodrošinātu normatīvo aktu izpildi un neaizkavētu vides aizsardzības pienākumu izpildi, **nolemj atbalstīt** vienreizējo līdzekļu piešķiršanu un **pārdali DAP apakšprogrammai 24.08.00 “Nacionālo parku darbības nodrošināšana” 2025. gadā no VARAM budžeta apakšprogrammas 21.02.00 “Vides aizsardzības projekti” līdzekļiem 136 000,00 EUR (viens simts trīsdesmit seši tūkstoši euro, 0 centi) apmērā kompensāciju izmaksu segšanai** saskaņā ar Fonda likuma 4. pantu un Fonda padomes nolikuma 4. panta pirmās daļas punktiem, kas paredz Fonda līdzekļu izmantošanu vides aizsardzības pasākumu īstenošanai, tostarp bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un vides aizsardzības iestāžu veikspējas stiprināšanai.

Latvijas vides aizsardzības
fonda padomes priekšsēdētājs

R. Čudars

Protokolu sagatavoja
A. Vanags

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU